

11th Grade

Tanach
For Olim

כיתות י"א

תנ"ך
לעולים חדשים

Instructions to examinees

הוראות לנבחן

א. Duration of exam: Two and a half hours

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. Exam structure and breakdown of points:

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

This exam consists of three parts.

בשאלון זה שלושה פרקים.

Part One — (2×24) — 48 points

פרק ראשון — (24×2) — 48 נקודות

Part Two — (1×24) — 24 points

פרק שני — (24×1) — 24 נקודות

Part Two — (2×14) — 28 points

פרק שלישי — (14×2) — 28 נקודות

Total — 100 points

סה"כ — 100 נקודות

ג. Material that may be used during the exam:

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

A full Hebrew Tanach, without any commentary or additions.

תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

You may use a translated Tanach.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

You may use a Tanach with maps.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

You may use a Hebrew-other language /
other language-Hebrew dictionary.

מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. Special instructions:

ד. הוראות מיוחדות:

(1) Do not copy the question, but do write the number of the question you are answering.

(1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) Stay on topic. Pay attention to your handwriting, spelling and punctuation.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

Note: In the passages from the Tanach, the name of God is written as: 'ה'.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

Write only in the answer booklet. Write "טיטה" at the top of each draft page.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיטה" בראש כל עמוד המשמש טיטה.

If you write draft material outside the answer booklet, your exam may be disqualified.

כתיבת טיטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

Good Luck!

בהצלחה!

Questions

Part One – Bereshit (48 points)

Answer two of the questions 1-3.

Answer all the items of the question you choose (each item – 8 points; each question – 24 points).

1. Read בראשית, Chapter ט"ו.

א. Read verses א'-ו'.

(1) In verses ו'-ג' Avram expresses a fear.

Based on each of the verses, explain what Avram fears. (3 points)

(2) God reassures Avram regarding his fear. Give one example of this from verse ד' and one example from verse ה'. (5 points)

ב. Read verses ז'-י"ז.

These verses describe a covenant [ברית] that God made with Avram.

(1) According to verse ז' what promise did Avram receive in this covenant? Explain, basing your answer on the text. (4 points)

(2) In the ceremony of the covenant described in verses י"ז-י"ז, what do the animals that were cut into pieces [החיות המבוותרות] symbolize? What do the turtle dove and the young bird [התור והגוזל] symbolize? Explain. (4 points)

ג. Read verses י"ג-ט"ז.

(1) The prophecy told to Avram in this covenant refers to the future of the people of Israel and the future of the Amorites.

What is the prophecy regarding the Amorites? Explain the connection between this prophecy and the future of the people of Israel. (4 points)

(2) According to these verses, God acts in accordance with the attribute of justice [מידת הצדק].

Give one example from these verses to support this statement, and explain your example. (4 points).

2. Read **בראשית**, Chapter ל"ב, verses ב"ד-ל"ב.

- א. The night before Yaakov's meeting with his brother Esav, Yaakov struggles with a man. List two hints from the text that indicate that this man was an angel of God, and explain each hint.
- ב. Some claim that Yaakov won this struggle, while others claim that the angel of God won. Give one proof for each of these claims, and explain each proof (total – two proofs).
- ג. (1) What new name was given to Yaakov, and what does it signify? (4 points)
- (2) Explain how the name change might have given Yaakov encouragement before his meeting with Esav. (4 points)

3. Read **בראשית**, Chapter מ"ד, verses י"ז-א'.

- א. (1) Based on verses א'-ב', list three instructions that Yosef gave to the person in charge of his household ["אֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ"], and explain each of these instructions. (5 points)
- (2) Based on verses ד'-ה', explain Yosef's aim in giving these instructions. Base your answer on the text. (3 points)
- ב. (1) What do the brothers suggest in verses ז'-ט', and what does Yehuda suggest in verse ט"ז? (4 points)
- (2) Based on verses ז'-ט"ז, explain what might have caused the difference between the two suggestions. Base your answer on the text. (4 points)
- ג. (1) Now read **בראשית**, Chapter ל"ז, verses כ"ז-כ"ז. How did Yehuda relate to Yosef according to **בראשית**, Chapter ל"ז, verses כ"ז-כ"ז, and how did Yehuda relate to Binyamin according to Chapter מ"ד, verses ח-י"ח? Explain, basing your answer on both chapters. (4 points)
- (2) The way that Yehuda relates to Binyamin indicates a change in Yehuda's attitude. Explain what this change is. (4 points)

Part Two – Shemot (24 points)

Answer one of the questions 4-5.

Answer all the items of the question you choose (each item – 8 points).

4. Read שמות, Chapter י"ט, verses ג'-ט"ו.

א. Read verses ה'-ה'.

(1) List and explain two acts of kindness [חסדים] that God performed for the Israelites.

(4 points)

(2) Explain why God lists his acts of kindness before the Revelation at Mount Sinai [מעמד הר סיני] began.

(4 points)

ב. Read verses ח'-ח'.

(1) In the covenant made between the Israelites and God, what was the commitment undertaken by the Israelites and what was the commitment undertaken by God?

Base your answer on the text.

(5 points)

(2) Bring proof from the text that the Israelites accepted the covenant willingly and not as a result of coercion, and explain your proof.

(3 points)

ג. (1) Based on verses י'-ט"ו, list two actions that the people were commanded to carry out prior to the Revelation at Mount Sinai, and explain why they had to perform these actions.

(5 points)

(2) Verses י"ב-י"ג relate that the people were strictly forbidden to approach the mountain.

Explain how this prohibition was intended to protect the people. Base your answer on the text.

(3 points)

5. Read שמות, Chapter ל"ב, verses א'-ו' and verses ז'-ה'.

א. Read verses ו'-א'.

(1) Why did the people ask Aharon to make them a god? Base your answer on the text.

(4 points)

(2) List two actions that Aharon performed in response to the people's request.

(4 points).

ב. Read verses ו'-א'.

(1) Bring one proof from the text that indicates that Aharon and the people's intention was to worship the God of Israel by their act. Explain this proof. (4 points)

(2) Bring one proof from the text that indicates that Aharon and the people's act was considered a forbidden form of worship, not worship of the God of Israel, and explain this proof. You may use שמות, Chapter כ', verses ו'-א'. (4 points)

ג. Read verses ז'-ה'.

In an attempt to gain atonement for the people's act, Moshe ascends the mountain to God, and makes two requests.

(1) Based on verse ל"ב, explain one of these requests. (5 points)

(2) Based on verse ל"ג, explain why God refuses this request. Base your answer on the text. (3 points)

Part Three – Chosen Topics (28 points)

Answer two of the questions 6-10.

Answer Item א – **required** (6 points), and one of the items ב-ג (8 points).

(Each question – 14 points)

The Return to Zion (שיבת ציון)

6. Read נחמיה, Chapter 'א.

א דברי נחמיה בן-חכליה ויהי בחדש
ב כסלו שנת עשדים ואני הייתי בשושן הבירה: ויבא חנני
אחד מאחי הוא ואנשים מיהודה ואשאלם על-היהודים
ג הפליטה אשר-נשארו מן-השבי ועל-ירושלם: ויאמרו לי
ה הנשארים אשר נשארו מן-השבי שם במדינה ברעה גדלה
ד ובחרפה וחומת ירושלם מפדצת ושעריה נצתו באש: והי
ה כשמעי את-הדברים האלה ישבתי ואבכה ואתאבלה
ז ימים ואהי עם ומתפלל לפני אלהי השמים: ואמר אנא
ח ה' אלהי השמים האל הגדול והנורא שמר הברית וחסד
ו לאהביו ולשמרי מצותיו: תהי נא אזנך קשבת ועיניך
פתוחות לשמע אל-תפלת עבדך אשר אנכי מתפלל
לפניך היום וזמם ולילה על-בני ישראל עבדיך ומתודה
ז על-חטאות בני-ישראל אשר חטאנו לך ואני ובית-אבי
ח חטאנו: חבל חבלנו לך ולא-שמרנו את-המצות ואת-
ח החקים ואת-המשפטים אשר צוית את-משה עבדך: וזכר-
נא את-הדבר אשר צוית את-משה עבדך לאמר אתם
ט תמעלו אני אפיץ אתכם בעמים: ושבתם אלי ושמרתם
מצותי ועשיתם אתם אס-יהיה נדחכם בקצה השמים
משם אקבצם והבואתם אל-המקום אשר בחרתי לשכן
י את-שמי שם: והם עבדיך ועמך אשר פדית בלחך הגדול
יא ובידך החזקה: אנא אדני תהי נא אזנך קשבת אל-תפלת
עבדך ואל-תפלת עבדיך החפצים ליראה את-שמך
והצליחה-נא לעבדך היום ותנהו לרחמים לפני האיש
הזה ואני הייתי משקה למלך:

Answer Item א – **required**.

א. Read verses 'א-ד' and verse א"י.

- (1) List two details that Nehemia heard from Hanani about the situation in Yehuda and in Yerushalayim. (2 points)
- (2) Note one of Nehemia's responses (in verses 'א-ד') to Hanani's report, and explain his request "וְהִצְלִיחָה נָא לְעִבְדְּךָ" in verse א"י. (4 points)

Answer one of the items ב-ג.

ב. Read verses ה'-י"א.

Nehemia refers to Moshe and to himself as "עֲבָדְךָ" ['your servant'], and to the Israelites as "עֲבָדֶיךָ" ['your servants']. Explain how the use of one of these terms helps to achieve the purpose of his prayer.

ג. This chapter describes some of Nehemia's characteristics as a leader:

- He is attentive to the people.
- He considers himself one of the people.

Bring one proof from the text of each of these characteristics, and explain each proof (total – two proofs).

Prophet and Prophecy

7. Read ירמיה, Chapter 'א, verses ד'-ט"ו; verse ט"ז.

ירמיה, פרק א', פסוקים ד'-ט"ו

וַיְהִי דְבַר-ה' אֵלַי לֵאמֹר: בְּטָרִם
אֲצִוְךָ בְּבֶטֶן יְדֹעֲתֶיךָ וּבְטָרִם תֵּצֵא מִדָּחַם הַקִּדְשִׁיךָ נְבִיא
לְגוֹיִם נִתְּתִיךָ: וְאָמַר אֲהֵה אֲדֹנִי ה' הִנֵּה לֹא-יִדְעֵתִי דְבַר
כִּי-נֶעַר אֲנִכִּי: וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי אֶל-תֹּאמַר נֶעַר אֲנִכִּי כִּי עַל-
כֹּל-אֲשֶׁר אֲשַׁלְּחֶךָ תֵּלֵךְ וְאֵת כֹּל-אֲשֶׁר אֲצִוְךָ תִּדְבֹּר: אֶל-
תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי-אַתָּה אֲנִי לְהַעֲלֶךְ נָאִם-ה': וַיִּשְׁלַח ה'
אֶת-יָדוֹ וַיַּגֵּעַ עַל-פִּי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִנֵּה נִתְּתִי דְבָרִי בְּפִיךָ:
וְרָאָה הַפֶּקֶדְתִּיךָ וְהַיּוֹם הַזֶּה עַל-הַגּוֹיִם וְעַל-הַמְּמַלְכוֹת לְנִתּוֹשׁ
וּלְנִתּוּץ וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרוֹס לְבָנוֹת וּלְנִטּוֹעַ: וַיְהִי
דְבַר-ה' אֵלַי לֵאמֹר מִה-אַתָּה רֹאֵה יִרְמְיָהוּ וְאָמַר מִקֵּל
שֶׁקֶד אֲנִי רֹאֵה: וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִיטַבְתָּ לְרֹאוֹת כִּי-שֶׁקֶד
אֲנִי עַל-דְּבָרִי לַעֲשׂוֹ: וַיְהִי דְבַר-ה' אֵלַי
שֵׁנִית לֵאמֹר מִה אַתָּה רֹאֵה וְאָמַר סִיד נִפְוֹחַ אֲנִי רֹאֵה וּפְנִי
מִפְּנֵי צָפוֹנָה: וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי מִצָּפוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה עַל כָּל-
יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: כִּי הִנְנִי קָדָא לְכָל-מִשְׁפַּחֹת מַמְלָכוֹת צָפוֹנָה
נָאִם-ה': וּבָאוּ וּנְתַנּוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פָתַח שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם וְעַל
כָּל-חֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל-עָרֵי יְהוּדָה:

ירמיה, פרק א', פסוק י"ט

וְנִלְחַמוּ אִלֶּיךָ וְלֹא-יִוָּכְלוּ לָךְ כִּי-אַתָּה
אֲנִי נָאִם-ה' לְהַעֲלֶיךָ:

Answer Item א – required.

- א. (1) Based on verses ה'-ט, list two reasons for Yirmiyahu's opposition to the mission that God assigned to him. (3 points)
- (2) Bring one proof from the text to show that Yirmiyahu cannot escape the mission that God assigned to him. Explain this proof. (3 points)

Answer one of the items ב-ג.

- ב. (1) What type of prophecy will Yirmiyahu prophesy, according to God's words in verse י? Explain, basing your answer on the text. (4 points)
- (2) Read verse ט"ז.
Explain why Yirmiyahu needs God's words of encouragement. (4 points)
- ג. Verses י"א-ט"ו describe two prophetic visions, each of which includes God's explanation of the vision. Choose one of these visions, describe it, and explain its meaning.

Law and Society

8. Read דברים, Chapter י"ז, verses 'ד-כ'.

כִּי־תִבְּרָא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לָךְ וּירָשְׁתָּהּ וּישְׁבַתָּה בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כְּכֹל־
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי: שׁוּם תִּשִּׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר ה'
אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקֶּרֶב אֲחִיךָ תִּשִּׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תֹכֵל לִתֵּת
עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא־אֲחִיךָ הוּא: רַק לֹא־יִרְפָּה־לוֹ סוּסִים
וְלֹא־יֵשִׁיב אֶת־הָעַם מִצְרִימָה לְמַעַן הִרְבּוּת סוּס וְה' אָמַר
לָכֶם לֹא תִסְפּוֹן לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה עוֹד: וְלֹא יִרְפָּה־לוֹ נָשִׁים
וְלֹא יִסּוֹר לִבּוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְפָּה־לוֹ מָאֹד: וְהָיָה כְּשִׁבְתּוֹ
עַל פֶּסֶא מִמַּלְכָּתוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל־
סֵפֶר מִלִּפְנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם: וְהִיתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל־יְמֵי
חַיּוֹ לְמַעַן יִלְמַד לִירְאֶה אֶת־ה' אֱלֹהָיו לְשֹׁמֵר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם: לְבִלְתִּי רוֹם לִבּוֹ
מֵאֲחִיו וּלְבִלְתִּי סוֹר מִן־הַמִּצְוָה יְמִין וּשְׂמֹאל לְמַעַן יֵאָדָּר
יָמִים עַל־מַמְלָכָתוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל:

Answer Item א – **required**.

א. The passage above presents the 'law of monarchy' ["חוק המלך"].

- (1) Based on verses י"ז-ט"ו, list and explain two prerequisites for choosing a king of Israel. (4 points)
- (2) According to verse 'כ', what is a king who observes the laws of monarchy promised? (2 points)

Answer one of the items ב-ג.

ב. Read verses י"ז-ט"ו.

One opinion is that these verses indicate that appointing a king is obligatory [חובה], while another opinion is that appointing a king is optional [רשות].

Find support for one of these opinions in the text, and explain it.

- ג. (1) Based on the passage above, list two requirements that the king is obliged to fulfill, and explain why he must fulfill each of these requirements. Base your answer on the text. (5 points)
- (2) In your opinion, do the requirements that the king must fulfill strengthen or weaken the status of the king? Explain your answer, basing it on the text. (3 points)

Tehillim

9. Read תהלים, Chapter 'ח.

א לַמִּנְצָח עַל־הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד: הֵאֱדָנִינוּ מֶה־אֲדִיר שִׁמְךָ
ג בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־תִּנְהַ הוֹדֶךָ עַל־הַשָּׁמַיִם: מִפִּי עוֹלָלִים ו
ד וַיִּנְקִיט יְסֹדֶת עַז לַמַּעַן צוֹרֵרֶיךָ לַהֲשִׁבִית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: כִּי־
ו אֲרָאָה שִׁמְךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֶיךָ יָרַח וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר פִּוּנְנָתָה:
ה מֶה־אֲנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֵנוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקֹדֵנוּ: וְתַחֲסֹרְהוּ מַעַט
ז מַאֲלֵהִים וְכָבוֹד וְהַדָּר תַּעֲטֹרְהוּ: תִּמְשִׁילֵהוּ בַּמַּעֲשֵׂי יָדֶיךָ כָּל
ח שִׁתָּה תַּחַת־רַגְלָיו: צָנָה וְאַלְפִים כֶּלֶם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדֵי:
ט צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדָגֵי הַיָּם עֲבָר אַרְחוֹת יָמִים: הֵאֱדָנִינוּ מֶה־
אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ:

Answer Item א – **required**.

- א. Give two examples from the psalm above that describe the greatness of God in the world, and explain them.

Answer one of the items ב-ג.

- ב. One opinion is that the content of verse 'ה is a conclusion drawn from verses 'ד-ב'. Explain this opinion and find support for it in the text.
- ג. According to verses 'ה-ט', the position of man in the world has two aspects. Explain both aspects of man's position. Base your answer on the text.

Literature of Wisdom – Thoughts about Life [ספרות החוכמה – הרהורים על החיים]

10. Read 'איוב, Chapter א.

א איש היה בארץ עוץ איוב שמו והיה האיש ההוא תם וישר
ב וירא אלהים וסר מדע: ויולדו לו שבעה בנים ושלוש בנות:
ג ויהי מקנהו שבעת אלפי צאן ושלושת אלפי גמלים וחמש
מאות עמדות בקר וחמש מאות אתונות ועבדה רבה מאד והיה
ד האיש ההוא גדול מכל בני קדם: והלכו בניו ועשו משתה
ה בית איש יומו ושלחו וקראו לשלושת אחיהם לאכל
ו ולשתות עמם: והיה כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב
ו ויקדשם והשכים בבקר והעלה עלות מספר כלם כי אמר
איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם ככה יעשה איוב
ז כל הימים: והיה היום ויבאו בני האלהים
ח להתיצב על-ה: ויבוא גם-השטן בתוכם: ויאמר ה-
אל-השטן מאין תבא ויען השטן את-ה: ויאמר משוט
ט בארץ ומהתהלך בה: ויאמר ה-אל-השטן השמת לבך
י על-עבדי איוב כי אין כמותו בארץ איש תם וישר ירא אלהים
יא וסר מדע: ויען השטן את-ה: ויאמר החנם ירא איוב
יב אלהים: הלא-את שבת בעדו ובעד-ביתו ובעד כל-אשר-לו
יג מסביב מעשה ידיו ברכת ומקנהו פרץ בארץ: ואולם שלח-
יד נא ירך וגע בכל-אשר-לו אם-לא על-פניך יברכך: ויאמר
יז ה-אל-השטן הנה כל-אשר-לו בידך רק אלוי אל-תשלח
יח ירך ויצא השטן מעם פני ה: והיה היום ובניו ובנותיו אכלים
יט ושתיים יין בבית אחיהם הבכור: ומלאך בא אל-איוב ויאמר
כ הבקר היו חדשות והאתנות רעות על-ידיהם: ותפל שבא
כא ותקחם ואת-הנערים הכו לפי-חרב ואמלטה רק-אני לבדי
כב להגיד לך: עוד זה מדבר וזה בא ויאמר איש אלהים נפלה
כג מן השמים ותבער בצאן ובנערים ותאכלם ואמלטה רק-אני
כד לבדי להגיד לך: עוד זה מדבר וזה בא ויאמר כשדים שמו
כה שלשה ראשים ופשטו על-הגמלים ויקחוים ואת-הנערים
כו הכו לפי-חרב ואמלטה רק-אני לבדי להגיד לך: עד זה מדבר
כז וזה בא ויאמר בניך ובנותיך אכלים ושתיים יין בבית אחיהם
כח הבכור: והנה רוח גדולה באה מעבר המדבר ויגע בארבע
כט פנות הבית ויפל על-הנערים וימותו ואמלטה רק-אני לבדי
ל להגיד לך:

(Note: The passage continues on the next page.)

ב וַיִּקֶם אִיּוֹב וַיִּקְרַע אֶת-מְעָלוֹ וַיִּגְזַל אֶת-רֹאשׁוֹ וַיִּפֹּל
כא אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ: וַיֹּאמֶר עָרֶם יֵצְתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרֶם אָשׁוּב
כב שָׁמָּה יֵהְיֶה נַתַּן וַיֵּהְיֶה לֶקַח יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ: בְּכָל-זֹאת
לֹא-חָטָא אִיּוֹב וְלֹא-נָתַן תְּפִלָּה לֵאלֹהִים:

Answer Item א – **required**.

- א. Some claim that the description of Iyov in the chapter above is clearly exaggerated.
Give two examples from the chapter above that support this claim, and explain each example.

Answer one of the items ב-ג.

- ב. (1) Read verses ט'-י"א.

According to Satan, what is the real reason for Iyov's righteousness? Explain your answer, basing it on the text. (4 points)

- (2) Read verses י"א-י"ב.

Explain the test to which God and Satan subjected Iyov. (4 points)

- ג. Read verses י"ג-כ"א.

Give two examples from these verses that show that God was involved in the calamities that befell Iyov, and explain each example.

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
It is forbidden to copy or disseminate any part of this document without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך